

fordi de parallelle net af aftaler med samme type konkurrenceklausuler og/eller eksklusive købsforpligtelser indgået af Neste og Nestes konkurrenter kunne føre til kumulative markedsafskærmningsvirkninger.

Efter de principper, der blev opstillet i *Delimitis*-dommen⁽³¹⁾, fastslog Kommissionen, at andre brændstofleverandører havde rig mulighed for at komme ind på markedet ved at indgå kontrakter med de eksisterende DODO-stationer, der ønskede at skifte leverandør, og ved at etablere nye stationer. Gennemsnitligt 20 % af aftalerne med DODO-stationer skal forlænges hvert år. Kommissionen bemærkede, at der i Finland er en stigende tendens til nye former for distribution, bl.a. ubemandede tankstationer, der kræver færre investeringer og ikke behøver så stor en omsætning for at være rentable, og en ny type stationer, der stadigvæk har et stort potentiale i Finland, nemlig supermarkedsstationer. Kommissionen fastslog, at nye konkurrenter havde været i stand til at udnytte disse muligheder for at komme ind på det finske marked for detailsalg af motorbrændstof.

Kommissionen fastslog derfor i et comfort letter, at de anmeldte aftaler faldt ind under gruppefritagelsen, på betingelse af at man for DODO-tankstationernes vedkommende⁽³²⁾ nøje overholdt den femårsgrense for varigheden af konkurrenceklausulen, der er fastsat i forordningens artikel 5, litra a). Kommissionen krævede derfor, at Neste tilpassede varigheden af de forpagtningsaftaler, selskabet havde indgået med nogle af DODO-forhandlerne angående den grund, Nestes dieselaugtomater (der ikke var omfattet af anmeldelsen) ligger på, til brændstofleveringsaftalerne. Dette krav tog sigte på at forhindre, at der blev lagt hindringer i vejen for, at DODO-forhandlerne kunne skifte leverandør efter DODO-aftalens udløb.

BP Lubricants⁽³³⁾

En række aftaler med bilværksteder i alle medlemsstater, som blev anmeldt af BP plc⁽³⁴⁾, gav Kommissionen lejlighed til at indskærpe og anvende sin politik angående vertikale begrænsninger, der ikke falder ind under en gruppefritagelse. De anmeldte aftaler falder i dag ind under gruppefritagelsen efter forordning (EF) nr. 1400/2002 om motorkøretøjsbranchen. De drejede sig om smøremidler leveret til vedligeholdelsesservice og omfattede lån og andre incitamenter sammen med en mindstekøbsforpligtelse, der reelt omfattede stort set hele værkstedets behov over en femårig periode og således var ensbetydende med et indirekte konkurrenceforbud. Denne type aftaler er meget udbredte i bilbranchen. Indirekte konkurrenceklausuler af den art, der blev anmeldt af BP, er imidlertid omfattet af gruppefritagelsen efter artikel 5, litra a), i forordning (EF) nr. 2790/1999 om vertikale begrænsninger, men ikke efter artikel 5, stk. 1, litra a), i sektorforordningen. Flere brancheorganisationer havde derfor henvendt sig til Kommissionens GD for Konkurrence for at få at vide, hvordan det forholdt sig med deres aftaler efter de nye regler, der blev indført med gruppefritagelsen for motorkøretøjsbranchen.

Undersøgelsen af BP's aftaler viste, at de i mange medlemsstater ikke kunne antages at ville være konkurrencebegrænsende. Hvor artikel 8, stk. 1, kunne finde anvendelse, så det ud til, at selv om aftalerne ikke opfyldte betingelserne i den gældende gruppefritagelsesforordning, fandt artikel 81, stk. 3, anvendelse på et individuelt grundlag på de begrænsninger, der kunne være tale om i næsten alle de andre medlemsstater. Det skyldtes bl.a., at BP ikke havde nogen dominerende stilling, kun leverede en lille del af alle de produkter, der er nødvendige for at reparere og vedligeholde biler, og ikke anvendte andre begrænsninger, der kunne forstærke de negative virkninger af den anmeldte konkurrenceklausul. Desuden ændrede BP også

⁽³¹⁾ Sag C-234/89, *Stergios Delimitis mod Henninger Bräu*, Sml. 1991 I, s. 935.

⁽³²⁾ For de af Neste ejede CODO-tankstationer gælder femårsbegrænsningen ikke, så længe konkurrenceklausulen ikke har en varighed, der overstiger forhandlerens forpagtning af lokalerne og grunden.

⁽³³⁾ Sag COMP/F2/38.730.

⁽³⁴⁾ I overensstemmelse med artikel 2 og 4 i Rådets forordning nr. 17. Se meddelelse herom i EUT C 126 af 28.5.2003.

anmeldelsen for at bringe de anmeldte aftaler på linje med Kommissionens politik angående vertikale begrænsninger ⁽³⁵⁾ i medlemsstater, hvor to kumulative betingelser er eller vil blive opfyldt:

- for det første, at BP's markedsandel overstiger 30 %
- for det andet, at hvor parallelle net af begrænsninger med konkurrencevirkninger svarende til de af BP anmeldte omfatter mindst 30 % af et relevant marked, overstiger BP's »bundne markedsandel« 15 %.

I disse medlemsstater afgav BP tilsagn om at give kunder, der er bundet af de anmeldte aftaler, ret til med seks måneders varsel at opsige aftalen to år efter dens ikrafttrædelse samt underrette dem om denne ret. I september kunne Kommissionen derfor henlægge sagen med fremsendelse af et komfort letter og meddele smøremiddelbrancheorganisationerne, at den agter at følge ovennævnte principper over for tilsvarende aftaler.

Elektronisk kommunikation

T-Mobile Deutschland/O₂ Germany — Network Sharing Rahmenvertrag ⁽³⁶⁾ og *O₂ UK Limited/T-Mobile UK Limited — UK Network Sharing Agreement* ⁽³⁷⁾

Den 30. april og 16. juli vedtog Kommissionen to fritagelsesbeslutninger, hvori den tog stilling til, hvor vidtrækkende et samarbejde mobiltelefonoperatører må indgå gennem netværksdeling i Det Forenede Kongerige og Tyskland. I februar 2002 havde T-Mobile og mmO2 anmeldt to aftaler om, at parterne skulle samarbejde med netværksdeling ved udbygningen af deres mobiltelefonnet af tredje generation (»3G«).

Kommissionen fandt ikke, at netværksdeling (»site sharing«) mellem mobiloperatører ville være konkurrencebegrænsende i nogen af de to sager — samarbejdet omfatter kun basisnetværksinfrastrukturer, og parterne bevarer hver for sig kontrollen med deres centrale netværker. Netværksdeling anses også at give miljø- og sundhedsmæssige fordele.

Kommissionen fandt derimod, at national roaming ⁽³⁸⁾ mellem mobiloperatører kunne begrænse konkurrencen i engrosledet, hvilket kunne få skadelige virkninger på de efterfølgende detailmarkeder. Roaming indskrænker den infrastrukturbaserede konkurrence, fordi den mindsker konkurrencen om dækning, kvalitet og transmissionshastighed betydeligt. Desuden svækker den også priskonkurrencen, fordi operatørerne kun kan differentiere deres tilbud til kunderne på basis af den service, de yder, og ikke på pris eller kvalitet.

På den anden side sætter national roaming imidlertid også operatørerne i stand til at tilbyde bedre dækning og kvalitet samt større transmissionshastighed for deres tjenester på kortere tid. Det gælder specielt i landområder og fjerntliggende områder, hvor der ikke er noget større incitament til at opbygge et netværk af høj kvalitet. I byområder er der et stort økonomisk incitament til at oparbejde særskilte net, og konkurrencen mellem operatørerne vil få afgørende betydning på konkurrencen på hele markedet.

⁽³⁵⁾ Kommissionens meddelelse om retningslinjer for vertikale begrænsninger (EFT C 291 af 13.10.2000, s. 1 — hvad angår specielt mærkeeksklusivitet og konkurrenceklausuler, se punkt 138-158 og især punkt 156). Se også den vejledning om Kommissionens forordning (EF) nr. 1400/2002, som GD for Konkurrence har udsendt, spørgsmål 17.

⁽³⁶⁾ Sag COMP/C1/38.369, EUT L 75 af 12.3.2004, pressemeddelelse IP/03/1026 af 16.7.2003.

⁽³⁷⁾ Sag COMP/C1/38.370, EUT L 200 af 7.8.2003, pressemeddelelse IP/03/589 af 30.4.2003, sag COMP/C1/38.369, EUT L 75 af 12.3.2004, pressemeddelelse IP/03/1026 af 16.7.2003.

⁽³⁸⁾ Ved national roaming er der ikke tale om, at de pågældende operatører deler nogen netværksinfrastrukturer, men de bruger simpelthen hinandens netværker til at betjene deres egne kunder.